

A év

Testvéreim! Köszöntelek Benneteket évkezdő együttlétünkön Jézus köszöntésével: „*Béke legyen veletek!*”

A Bokor Nagytábor záró-miséjében az Ó- és Újszövetség témája gondolom sokakat felkavart, de a mai evangélium sem lesz vidámabb. Az Evangélium a *testvéri feddésről* szól, mely köztudottan és a gyakorlatban az egyházból való kizárást, a *kiközösítést* jelenti.

Előírásosan *bűnbánattal* és *Istendicsérettel* kezdjük az évünket: *Kyrie... Gloria...*

Imádkozzunk! Szerető Istenünk, drága Édesapánk! Lehetetlennek gondoljuk, hogy Jézus Örömhíréből egy *diktátor istenséget* sikerült trónra emelnünk a történelem folyamán, és tehetetlenül túrjuk, hogy ebben a hazugságban kell élnünk. De gyalók vagyunk és tehetetlenek, és legalább magunk között panaszkodhatunk, mert Te megértesz és szeretsz minket, örökkön örökké.

Evangélium (Mt 18,15-20)

Ha testvéred megbántott, menj, és figyelmeztess négy szemközt. Ha hallgat rád, megnyered testvéredet. Ha nem hallgat rád, vigyél magaddal egy vagy két másik embert, hogy két vagy három tanú bizonyítsa a dolgot. Ha ezekre sem hallgat, jelentsd az egyháznak. Ha az egyházra sem hallgat, vedd úgy, mintha pogány volna vagy vámos. Bizony mondom nektek: amit megkötök a földön, a mennyben is meg lesz kötve, s amit feloldotok a földön, a mennyben is fel lesz oldva.

Azt is mondom nektek: Ha ketten közületek valamiben egyetértenek a földön, és úgy kéri, megkapják mennyei Atyámtól. Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük.”

[AI fotó]

Lévi-Máté barátunk nagyon vallásos vámos lehetett! A pénzt nagyon szerethette, mert képes volt még az istentelen pogány rómaiaknak az adószedője is lenni. Persze, mert ő is bezsebelhette a magáét. Talán sajnálhatta is, hogy a Názáretit koldusként kell követnie, de arra gondolhatott, hogy nagyobb haszon lesz abból később, amikor majd a Messiáskirály palotájában ő lesz a főkincstárnok.

1) Jézus tanítása Máté szerint

Okos ember is lehetett ez a Lévi-Máté, mert egy üzletembernek pontosan ismernie kell a jogszabályokat. És az urak jogrendje akkor is az „igazságszolgáltatás” volt.

A bírói eljárás három lépésben történt: 1/ Magánkihallgatás, 2/ Két tanú vallomása, 3/ Bírói ítélet. Ezt a gyakorlatot vehette át a zsidó-keresztény körökben már az ősegyház is, talán éppen Máté evangéliumára hivatkozva.

Tehát a Péterre épült hierarchikus egyház vallásos szellemében a vétkező testvért feddésben kellett részesíteni. Ha nem ismerte be bűnösségét, két tanút kellett meghallgatni. Majd ha a tanúk jelenlétében való beszélgetés után sem változott, akkor jött az ügy feltárása az egyház közössége ill. vezetői előtt. És ha azokra se hallgatott, jött a kiközösítés: *„vedd úgy, mint a pogányt, vagy a vámost”*. Máté, a volt vámos tudta, mit jelent ez, mert a saját bőrén is tapasztalta, hogy a nép az áruló vámost hogyan gyűlölte és hogyan kiközösítette ki.

2) Máté tanítása az evangéliumában a „testvéri feddés”-történet előtt és után

Magamon csodálkozom, hogy teljesen vak vagyok évtizedeken át és nem veszem észre az Ószövetség és Újszövetség összekutyulását. Jóhiszeműen és vakhittel beveszem a szent könyvek tanítását!

A kiközösítés történet előtt érdekes módon Máté evangéliumában az „eltévedt bárány” története olvasható. A történet előtt ez a mondat van: *„Az Emberfia azért jött, hogy megmentse, ami elveszett”* (Mt 18,11). És arról a jó pásztorról szól, aki az eltévedt egy báránya után megy, a kilencvenkilencet is ott hagyva, hogy megkeresse az egy eltévedtet. És az Atyáról is írja, hogy ő sem akarja, hogy egyetlen bűnös is elvesszen. (Kérdezem: Máté, Lévi! Nem kiátkozást akar az Emberfia és az Atya?)

A kiközösítő történet után persze Máté közvetlenül a péteri teljhatalomra emlékeztetve írja, hogy ez az ítélet, amit Péter egyháza hozott, a *„mennyben is elfogadott”*. (Vagyis az irgalmas Atya a mennyben, a Jópásztor fiával együtt kiátkozza a vétkest!)

3) Szerecsenmosdatás

Egy biblikus professzor (Benyik Gy.) próbálja kegyesen menteni a menthetőt. Azt írja, hogy ezt a szentírási szöveget hosszú időn keresztül a *kiközösítés ideológiai alapjának* tekintették. De inkább arról van szó, hogy a vétkező testvért az egyház nem kiközösíteni akarja, hanem különböző beszélgetések (dialógus?) segítségével *megnyerni a maga számára*. A beszélgetés nem a szakítást akarja törvényesíteni, hanem a megtévedt testvért megtéríteni. Ószövetségi nyelven a vétkest, mint „fekete bárányt” nem akarja azonnal eltaszítani és kiűzni a pusztai magányba, hanem megsegíteni, megtartani és jobb belátásra bírni.

Csak hogy az evangélium nem *pszichoterápia*, hanem az egyházon belüli vétkek kezeléséről szól. És a legszörnyűbb, hogy adott esetben *nem a vádlott a bűnös, hanem a vádló!!!* (A kiátkozó a bűnös, és nem az eretnek vádlott!)

Bulányi atya leírta az ő „dialógusának” történetét, mely szintén három lépésben történt: négy szemközt, tanúk, professzorok, majd Római döntés. [Jómagam is: a bíboros berendelt egyedül többször, majd jött a bíboros két tanújával, aztán a visegrádi bírói tárgyalás (amit ott hagytam), végül egy héten belül jött az ítélet].

Lehet az eljárásokat *keresztvetéssel* kezdeni, de a végső döntés a *kiátkozás* enyhébb vagy durvább változata lesz.

Testvéreim! Gondolkodom és kérdezek. A Bokor tagjai azt hiszem, hogy ma az ilyen témákat unják, és nem szívesen hallgatják. Hagyjuk már a múltat és beszéljünk másról. „Egyházhűség, Jézushűség” nem téma! (Sőt talán már jön a „kiegyezés”?!). Végül is bárki mondhatja, hogy téged csak felfüggesztettek, igaz Gromon Bandit kiközösítették. Bulányit eltiltották és eretnek gyanúsnak nyilvánították az egyházban. Ez a ti bajotok! Érthető, ha savanyú a szőlő. És Bulányi is belátta, hogy évezredek hagyományain nem lehet változtatni. Lehetetlen. És ez nem tehetetlenség! Mit tehetünk? Eszembe jut a régi válaszom a „Nyolcvan év nyomában” c. emlékkönyvben olvasom: „Szennyes kortyokban hörpintem az Istent!” (67.o.) Mit tehetünk a világegyházban? Továbbra is szennyes kortyokban hörpintethetjük az Istent?!

[Kovács László prédikációja elhangzott 2026. szeptember 6-án
a Bokorportán, online csatlakozási lehetőséggel.]